

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Uprava: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Pribičevićev jubilejni shod

V Glini je imel Pribičević včeraj svoj stoti shod, ki se ga je udeležilo okrog 15.000 ljudi. — Pribičević napoveduje skorajšnji izbruh krize.

Zagreb, 19. julija. Včeraj se je vršil v Glini pri Stisku jubilejni shod Svetozarja Pribičevića. Ze na vse zgodaj so prihajali seljaki na vozovih in konjih, ob 11. je bila cela Glinna polna tisočev in tisočev seljakov. Shodu je prisostvovalo okrog 15.000 ljudi, večinoma seljakov v pešnih nošah. S Svetozarjem Pribičevićem je prišlo še šest narodnih poslancev.

Po kratkem nagovoru predsednika zbora je med burnimi ovacijami tisočglava množica povzela besedo Svetozarja Pribičevića, ki je izjavil: To je moja stota skupščina, od katere sem jih imel 34 na Hrvaškem in v Slavoniji, 28 v Bosni in v Hercegovini, 15 v Baranji, Bački in Banatu, 10 v Dalmaciji, 5 v južni Srbiji, 4 v Srbiji in 4 v Sloveniji.

V kratkem, je nadaljeval Pribičević, izbruhne v Beogradu velika kriza. Lahko izjavim, da ne bomo sodelovali pri tem slepenjenju. Mi bomo zahtevali svobodno volitve, pri katerih pa bo narod sam reševal veliko krizo. Vi ste slišali o velikih poplavih in nesrečah. Naša vlada pa organizira

preko Rdečega križa nabiranje milodarov. Naš narod pa ne potrebuje milodarov, marveč ima pravico na izdatno pomoč od države. V lastni državi, ker so vsi prihodi čisti, ne rabimo milosti. Naj se dispozijski fond vseh ministrstev zmanjšajo. Če to ne bo dovolj, naj glasuje skupščina za nove kredite.

Radičević pravijo, da je sporazum do brota. Jaz sem čakal, da vidim to dobroto no sedaj je ves svet prepričan, da ta sporazum ni uspel. Niti eno radikalno ali Radičeviću ni zadovoljno. Danes govorijo radikalno odkrito: »Prav je imel Pribičević; z Radičem ni mogoče delati!« Ves narod se huduje. V naši državi ni mogoča politika brez nas. Kadar smo bili v vladi, se je videlo, kaj smo storili. Leta 1919. smo uredili državo in organizirali administracijo. Leta 1920. smo ubili komuniste in končali leta 1924. smo strli Radičevu hidro ter ga spokorili. Vsi, ki hočejo nov duh v narodnem življenju, moderno zakonodajstvo in vlado naroda, morajo biti z nami.

Radić je vsestranski optimist

Govoril je v nedeljo na Rabu in videl povsod samo solnce. — Vlada sporazuma bo po njegovem mnenju ostala na krmilu še dolgo časa. — Vsi pojavi krize so le malenkosti in ne morejo kvariti situacije.

Sušak, 19. julija. Včeraj se je na Rabu vršila skupščina HSS, ki ji je prisostvovalo okrog tisoč seljakov s celoga otoka. Na skupščini je govoril tudi predsednik HSS Stepan Radić, ki je prišel da iz Baške, kjer se nahaja na počitnicah. Začetkom svojega govora se je Radić dotaknil poplavi v Baški ter obdolžil bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića, da se je protivil vsakemu kreditu, ko bi lahko se preprečili iz malenkostnih izdatkov vsako katastrofo. Drugi krivec je bilvi minister Krsta Miletić, ki se je simejal in ki ni hotel verovati, da se bo to vse zgodilo, ko smo ga opozarjali na nevarnost. Vsa škoda znaša 2 milijardi dinarjev. Treba bo popraviti kar se je zamerilo. K sreči imamo danes vlado, ki dela in ki bo to lahko popravila. Imamo ministra financ, ki je seljaški sin, imamo Uzunovića, ki je dober gospodar, in imamo ministra Pučila, ki je sam seljak. Vsa trojica dela noč in dan in preprečuje nadaljne poplave.

Prva in največja skrb vlade, je nadaljal Radić, je ta, da se pomaga narodu. Treba je preskrbeti soli za ribe in vam dobiti čolne in mreže za ribarjenje. Mi Hrvat smo se skoraj vsi zbrali v naši narodni državi. Mi smo se združili na seljaškem temelju. Pristopili smo k zgradnji države. Sporazumili smo se z brati Srbi in Slovenci. To je, bratje, velika stvar. Ko smo sklenili sporazum, so imenovali to komedijo Trdilni so, da smo se prodali. Me smo nasproti z narodnim sporazumom udarili

temelj novemu življenju. Danes je glavno, da se ujedinita duša hrvaškega in srbskega seljaka. Tebi, seljak, je treba izročiti valet v roke. V Srbiji je radikalna stranka zdrava in kreпка, pri nas je slaba. V njene vrste stopajo pri nas Italijanaši, avstrijski špijoni in obupanci. Agrarna reforma v Dalmaciji je primer, kako preraja seljaška politika državo. Lastniki bodo dobili odškodnino, seljaki pa zemljo. V enem letu boste videli, kako veliki bodo plodovi politike narodnega sporazuma.

Ustanovili smo državo, da postanemo res ljudje. Ko pristopijo še Bolgari, bomo tvorili diven kvartet. Danes lahko dvigamo visoko glave, ker smo jači i kot Hrvati i kot cela država. Glejte, Nišići je nedavno rekel: Odslej bo Dalmacija središče naše politične delavnosti. Vlada ni izdala Dalmacije, to so samo bajke. Konvencije z Italijo niso dobre, preuranjene so, ker so odprle vrata italijanskim špekulacijam. Vse je odvisno od tega, kdo jih bo izvajal. Rade Pašić jih ne bo izvajal, ker je v Opatiji. Vlada narodnega sporazuma postaja hvala Bogu čim dalje močnejša. Z malimi incidenti ne bo omajana. Vlada politika obsega delo, štednjo, sporazum in ujedinenje. Kmalu bomo imeli enotno vodstvo.

Po skupščini je Radić izjavil, da bo prekinil politične in odstopal v Beograd. Dr. Krnjević je izjavil, da izjave poedinih članov HSS ne vežejo vodstva HSS. Na vprašanje, kaj bo z dr. Nikićem, je izjavil dr. Krnjević: »Za Nikića se ne brigamo!«

Burno radikalno zborovanje v Beogradu

Politična situacija je nespremenjena. — Na včerajšnji radikalni skupščini je prišlo med pristaši Maksimovića in Bobića zo pet do pretepa.

Beograd, 19. julija. Včeraj je imela prestolnica dve senzaciji, ki sta močno odjeknili med vsem prebivalstvom. Prva je bila velika skupščina radikalne stranke v hotelu »Pariz«, kjer so postavili kandidatno listo za občinske volitve v Beogradu. Druga senzacija je bila popoldanska tekma med Jugoslavi in Hajdukom, ki je zanimala ne samo sportno občinstvo, nego najširše beograjske sloje.

Popoldne je ministrski predsednik Uzunović za kratek čas prisel v svoj kabinet, kjer so ga posetili minister prosvete Trifunović, minister za socijalno politiko Simonović, minister financ dr. Perić in minister javnih del g. Vukić. G. Trifunović je poročal o avdijenci pri kralju in o kraljevem bivanju v Novem Sadu. Razven tega so ministri govorili o svojih resornih vprašanjih.

Proti večeru se je v političnih krogih govorilo, da namerava dr. Trumbić pristopiti k Nikićevi skupini. Baie soglašajo dr. Trumbić s tem, da se zruši Stepana Radića s pomočjo dr. Nikića, kakor tudi, da se izpremeni Vidovdanska ustava v smislu praktičnih izkustev.

Danes popoldne je anketni odbor razskoval takozvano Rajkovičovo bencinsko afero, ki je naperjena od strani radikalov proti bivšemu ministru dr. Kumanduriću. Anketni odbor je vse popoldne porabil za čiščenje ogromnega spiska aktov, zlasti do

kumentov, ki se tičejo izplačil liferantu Rajkoviću. Razven te seje ni bilo v predsedništvu vlade in v Narodni skupščini nobenega drugega političnega dogodka.

Beograd, 19. julija. Najvažnejši dogodek včerajšnje nedelje je bila skupščina beograjskih radikalov, na kateri naj bi padla odgodbite o kandidatski listi za občinske volitve. Oba nasprotnika Boža Maksimović in Bobić sta organizirala veliko agitacijo. Celo uro pred pričetkom skupščine je bila ogromna dvorana hotela »Pariz« že popolnoma nabita. Pozneje se je napolnil tudi prostor pred hotelom. Na koncu dvorane je stala skupina Bobičevih pristašev. Začeli so klicati »Doli z Maksimovićem! Živio Bobić!« Reagirali so pristaši Maksimovića, na kar je nastala velika gneča, prerivanje in končno pretep s palicami, da je morala posredovati policija. Po skoraj enourni zamudi so stopili v dvorano Maksimović in glavni tajnik stranke dr. Momčilo Rković.

Zborovanje je otvoril Boža Maksimović, ki je takoj začel čitati kandidatsko listo. Bobičevi pristaši so protestirali. Po glasovanju je Maksimović zaključil zborovanje s kratkim nagovorom, v katerem je pozval priotne, naj agitirajo za oficiojno radikalno listo. Na koncu je bila odposlana Pašiću pozdravna brzojavka. Maksimovića so njegovi pristaši dvignili na ramena in ga odnesli do avtomobila. Ler se avto radi velike mase ljudi ni mogel

ganiti, je Maksimović še enkrat govoril in pozval radikale, da se mirno razidejo.

Bobić je zapustil dvorano pri drugih vratih. Tudi njega so njegovi pristaši nosili na rokah in mu vzklikali. Pristaši Bobića so krenili napram sportniku kneza Mihajla,

kjer so hoteli odtržati javno zborovanje. — Pristaši Maksimovića so hoteli preprečiti Bobičevo zborovanje. Pri zgradbi Jugoslovnske banke je nastopila žandarmerija ter razdelila obe skupini.

Skupščina UJU v Celju

Po burnih sejah delegatov je del zborovalcev odšel. — Volitev novega poverjenišva. — Brezu spešna pogajanja za kompromis. — Mučen vtiis na nedeljsko manifestacijsko skupščino.

Celje, 18. julija.

Celjska pokrajinska skupščina UJU, poverjenišvo Ljubljana, ki je zborovala od 16. do 18. t. m., pomeni popoln preokret v zgodovini te do sedaj strogo kulturnonapredne in nacionalno v jugoslovnskem duhu opredeljene učiteljske organizacije. Večina delegatov je namreč določila udruženju nove smernice ter jo pretvorila v nekako sindikalistično, strogo stanovsko organizacijo po vzorcu udruženj ostalega državnega činovništva. Izločila je kulturnopolitični program in odklonila v sprejeti deklaraciji tudi povdarek državnega in narodnega edinstva, na katerem je do sedaj temeljilo vse delovanje UJU. Zagovorniki odklonitve so smatrali, da so s tem odstranjene vse ovire za vstop vsoga, še ne včlanjenega učiteljstva v UJU, torej tudi onega, ki je sedaj v »Slomskovi zvezbi«.

»Deklaracija«, ki določa nove smeri stanovsko politike UJU, je bila na sobotnem delegacijskem zborovanju sprejeta z 79 glasovi, 8 glasov je bilo oddanih s pridržkom, 1 glas je bil proti. 27 delegatov pa je s protestom zapustilo zborovanje.

Pri volitvah, ki so sledile, je bil nato izvoljen nov odbor, ki se je konstituiral sledeče: Poverjenik Andrej Skulj, šolski nadzornik za ljubljansko okolico; namestnik Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih; tajnik Josip Kobal, strokovni učitelj v Ljubljani; blagajnik Rado Grum, učitelj v Ljubljani; urednik »Učiteljskega Tovariša« Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani. Člani: Marija Godec, šolska upraviteljica v Limbušu, Ciril Hočevar, šolski upravitelj v Murski Soboti, Josip Lapajne, šolski upravitelj v Cerkljah, Rudolf Mencin, šolski upravitelj v Pravljah, Anton Mervić, ravnatelj v Ribnici, Ljudevit Musek, šolski upravitelj v St. Vidu pri Ptujju, Robert Plavšak, šolski upravitelj v Trbovljah, Josip Ribičič, šolski upravitelj na Rakeku in Ljudevit Šijanec, šolski upravitelj v Razvanju.

S tem je bil pravzaprav zaključen glavni del pokrajinske skupščine UJU. Nedeljsko manifestacijsko zborovanje je bilo samo formalnega značaja ter je tudi očitno trpelo na depresiji, izvirajoči iz dogodkov prejšnjega dne. Udeležba je bila znatno manjša,

kaor na prejšnjih skupščinah. Navzočih je bilo okoli 250 učiteljev in učiteljic. Mimogrede pripominjamo, da novinarji letos prvič, odkar obstoji ta organizacija, niso bili povabljeni k delegacijskemu zborovanju.

Skupščino je otvoril stari poverjenik, ravnatelj Anton Gnuš s kratkim nagovorom, v katerem je naglašal težaven položaj učiteljstva ter neurejene prosvetne prilike. Spominjal se je tudi neodrešenih bratov v Korotanu in Primorju in pozivljal toplo k slogi in edinstvi v korist celokupnega učiteljskega stanu. Nato je pozdravil navzočega starostjo in prvoboritelja celjskih Slovencev, župana dr. Juro Hrašoveca, trezkega poglavarja, vl. svet. dr. L. Zužka, predsednika okrožnega sodišča dr. Jos. Kotnika in časnega ravnatelja celjske realne gimnazije prof. Mastnaka kot zastopnika srednješolskega učiteljstva. Iskreno so bili pozdravljeni tudi poverjenik zagrebškega UJU, prof. Skavič, član ožjega sveta centrale UJU Jovo Milojević in učitelj Rubeša iz Kastva.

Imenom celjskega prebivalstva je pozdravil skupščinarje župan dr. Hrašovec, imenom hrvaškega učiteljstva UJU pa profesor Skavič.

Na predlog nadučitelja Rajspa iz Ormoža je bil nato izvoljen bivši poverjenik Anton Gnuš za častnega člana. Za častnega člana je bil izvoljen tudi bivši predsednik Saveza štajerskih učiteljskih društev, Josip Rajsp.

Kralju Aleksandru in ministru prosvete Miši Trifunoviću je bil poslan brzopjavni pozdrav, ministrskemu svetu pa odposlan protest proti nameravanemu znižanju službenih p emjkov in zahteva po takojšnjem izplačilu dolžne razlike iz l. 1923 in 1924.

Med predavanjem učitelja Mirka Vau-de o problemih podeželskega šolstva ter učitelja Skale o osnovnih idejah in principih, na katerih mora sloneti organizacija in po katerih naj se sestavi nova pravila UJU, so se vršila med novim odborom in pooblaščenici protideklarašev pogajanja za doseg eventualnega kompromisa, ki pa so ostala brezuspešna in je dobil potem novi odbor nalogo, naj v slučaju potrebe skliče za rešitev konflikta izredno delegacijsko zborovanje.

Nova opustošenja po vodi v Bački

Porušenih je že tudi več rezervnih nasipov. — Voda uničila ogromne množine pšenice. — Usodni trenutki za Apatin. — Ponovna neurja v Srbiji.

Beograd, 19. julija. Stanje je pri Apatinu od ure do ure opasnejše. Po sobotnem novem predoru nasipa pri Apatinu in Bogojevu je voda v področju anapatsko-sancansko vodne zadruge poplavlja 20.000 oralov zemlji, kjer bi se bila še le morala obaviti žetev, tako da je žito popolnoma uničeno. Vsa ta ogromna količina vode je začela tekot včerajšnjega dne pritiskati na proviziorni tkzv. Petričev nasip, ki je bil zgrajen v višini 1,5 m na potu med Bogojevin in Sonto. Ze včeraj okrog popoldneva je začela voda udarjati preko nasipa. Inženjerji in veliko število pomožnih čet je delalo vso noč, da bi odvrnili krajno katastrofo. Ako bi se podrl še Petričev nasip, bi bilo poplavljenih nadaljnih 50.000 oralov polja. Zvečer so dospeli iz Kragujevca pionirji, ki so vso noč z velikim naporom dovažali in polagali cele sode smodnika. Tekom noči se je posrečilo s pomočjo razstrelilne podreti okrog 180 m glavnega nasipa, tako da je voda, ki je v tem predelu stala mnogo višje kot v Dunavu, začela zopet odtekati v staro strugo Dunava. Toda tudi to ni več pomagalo, ker so se iz višje ležečih pokrajin navalile vedno nove vodne mase.

Okrog 2. popoldne se je v dolžini 120 m podrl tudi Petričev nasip. Voda je z velikansko naglico 200 m na sekundo, drla skozi rastlo odprtino in poplavlja vso vodno zadruge Bogojeva-Ziva-Vajska. Katastrofa je nastopila s tako naglico in silo, da ni več bilo niti misliti na rešitev. 6000 delavcev in 3000 vajakov je moralo vse delo ustaviti ter skrbeti za lastno rešitev. 50.000 oralov najboljše zemlje s pšenico je pod vodo. Po približni cenitvi znaša samo ta včeraj na novo novzročena škoda nad

200 milijonov dinarjev. Škoda je tem večja, ker je voda prodirala z velikansko brzino, tako da prebivalstvo niti ni imelo več časa, rešiti kake predmete in je moralo vse v paničnem begu zapustiti.

Osijek, 19. julija. Glasom službenih poročil je voda na teritoriju vodne zadruge Bogojevo-Ziva-Vajska prodirala s tako silo, da je bil porušen tudi proviziorni železniški most. Brzopjavne in telefonske zveze z Bogojevim so prekinjene. Med Somborom in Osijekom je prekinjen in telefonski i železniški promet. 1 km železniške proge je voda odnesla.

Pri Apatinu je nevarnost vedno večja, ker je jasno, da tudi drugi nasip ne bo več dolgo vzdržal. Z vso naglico se gradi tretji rezervni nasip, da se prepreči poplava Apatina samega.

Beograd, 19. julija. Včeraj in danes so došle grozne vesti o poplavih v Srbiji. Ogromni kompleksi so na novo opustošeni in uničeni. Ustavljen je malodane ves železniški promet. Messtoma je voda odnesla železniške nasipe in tračnice. Mnogo mostov je porušenih in prekinjene so skoro vse brzopjavne in telefonske zveze. Najstarejši ljudje ne pomnijo take katastrofe. Voda odnaša najrazličnejše premete, pohištvo, trgovsko blago, seno, žito, živino in sploh vse, kar je našla na potu. Ministrstvo saobračaja je odposlalo v prizadete kraje večje delavske oddelke, da vsaj za silo vzpostavijo prometne zveze.

Radi preloma oblakov je voda v soboto ponoči poplavlja ves spodnji del Beograda. Sava še neprestano narašča in je tekot zadnjih dveh dni narasla za pol metra. Poplavljen je že tudi

spodnji del železniške postaje s kurilnico. Včeraj je voda poplavlila polje za Vapovo tvornico, tako da je tudi del topčiderske proge pod vodo. Bati se je, da bo ob nadaljnjem naraščanju vode tudi topčiderska proga na tem mestu porušena.

Kralj v poplavljenih krajih

Kakor smo že poročali, se je kralj pripejal v soboto z Bleda v poplavljen kraj, ca si na licu mesta ogleda ogromno škodo, ki so jo povzročile prekipelo voda. V spremstvu generala Hadžića in presvetnega ministra Trifunovića je dospel v soboto popoldne v svojem salonskem vozu v Novi Sad, kjer mu je še hidrotehničnega oddelka poročal o poplavi. Med tem se je na kolodvoru zbralo mnogo občinstva, ki je kralja navdušeno pozdravljalo. Kralj se je nato v spremstvu notranjega ministra Maksimovića in šefa hidrotehničnega oddelka odpeljal v najbolj ogrožene kraje. Povsod ga je prebivalstvo radostno pozdravljalo. Kralj je govoril z ljudmi, jih tolažil in vzpodbujal v nesreči. Po obhodu prizadetih krajev je kralj krenil s spremstvom na našo ob Dunavu ter si tudi ogledal mesto, kjer je voda nasip porušila.

Tekom včerajšnjega dne je kralj obiskal še druge po katastrofi prizadete kraje. Strašno na beda težko prizadeta prebivalstva je napravila na vladarja globok vtis. Kralj je opetovano pozval prisotne ministre, naj v polni meri pristopijo na pomoč narodu in naj podpro poškodovana ozemlja z izdatnimi podporami. Zvečer se je kralj s posebnim vlakom odpeljal na Bled, kamor je prišel danes opoldne.

Vladna kriza v Franciji

Herriot sestavlja novo vlado.

Pariz, 19. julija. Vlada Briand-Cail laux je dobila v soboto popoldne v zbornici nezaupnico in je demitirala. Predsednik republike je demisijsko sprejel in povelil danes mandat za sestavo vlade bivšemu ministrskemu predsedniku in sedanjemu predsedniku zbornice Herriotu. Ta je mislilo sprejeti in bo poskusil sestaviti koncentracijsko vlado, v katero bi stopili tudi desničarji i Poincarrejem na čelu. Ako njegova akcija ne uspe, bo predsednik republike prisiljen, da apelira direktno na desnico in poveri sestavo vlade Poincarreu samemu.

Beneš odložil mandat

Praga, 19. julija. »Čehoslovenska republika« objavlja pismo zunanjega ministra dr. Beneša, predsedniku narodno - socijalistične stranke senatorju Klofaču, v katerem odlaga svoj poslaniški mandat ter pros predsednika stranke, da vzame to na znanje. V svojem pismu opravičuje dr. Beneš ta korak s tem, da resignira na mandat v interese Čehoslovaške republike, kateri hoče tudi v bodoče kot zunanji minister posvetiti svoje sile.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.9481—10.9881, Praga 167.38—168.38, Pariz 124—126, Nework 56.457—56.757, London 275.05—276.25, Trst 189.12—190.32, Berlin 13.49—13.53, Dunaj 788.625—802.625.

Efekt. 7% invest. pos. 1921 74—75, 2½% drž. rente 297.50—300, 298—299, Ljubljanska kredita 175, Hrv. eskomptna banka 100.50—101, Kredita banka Zagreb 102—4, Hipotekarna banka 56, Jugobanka 93—94, Praštediona 862.50—87.50, Slavenška banka 54.50—55.50, Eksploatacija 7—8, Drava dd. Osijek 205, Sečerača Osijek 270—275, Isis 51, Gutina 195—198, Slaveks 31—32, Tabovelska 345—350, Vevče 102, Agaria 41.50.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Pariz 12.15, London 2.1175, Newyork 516.625, Milan 17.25, Praga 15.30, Dunaj 73.

Trst: Beograd 52.10—52.50, Pariz 71.50—72, Londo 145, Nework 29.55—29.65, Praga 87.50—88, Curih 572—575, Dunaj 411—420.

Rin - Tin - Tin pride

čudoviti pes volčjal v svojem najnovejšem kriminalnem filmu

Elitni Kino

**Iz samega žita
ne morete kuhati kave.**
Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite
Pravi Franckov kavni pridelek.
Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno za dovoljevanje.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Masaryk o političnem udejstvovanju

Znani češki pisatelj Karel Čapek je posejil te dni prezidenta Masaryka in govoril z njim o raznih politično-upravnih, kulturnih in gospodarskih problemih. Masaryka je zelo veselilo, da se tudi priznani češki pisatelj tako zanima za politiko. Bil je takoj pripravljen odgovorjati na njegova vprašanja.

— Ali se vam ne zdi, g. prezident, da je naše javno življenje preveč politizirano? — je vprašal Čapek Masaryka.

— Deloma da, deloma pa ne, je odgovoril Masaryk. — V vsakdanje življenje in medsebojne stike polagamo čisto preveč političnega strankarstva. Strankarski interesi se pojavljajo čisto tudi tam, kjer bi jih ne smelo biti. To velja osebno za kulturne in gospodarske probleme. Treba bi bilo manj strankarstva in več stvarnosti, več spoštovanja do osebnih vrlin in več zanimanja za državne interese. Z druge strani pa naše vsakdanje javno življenje v zmislu demokracije ni dovolj politizirano. Saj se še vedno ne zavedamo, da je izvršitev poklica, obveščanje z ljudmi in sploh način našega delovanja politična funkcija vsakega poedinca. Demokracija politika bi se morala pojavljati v družabnem življenju kot vljudnost, strpnost in medsebojno spoštovanje, ne pa kot sovraštvo in prekanje. Državo in razmere, ki vladajo v njej, kaj radi kritiziramo, pri tem pa pozabljamo, da je država naša taka, kakršna je večina državljanov.

Na vprašanja, nimajo li državljani prav, da obračajo v času raznih afer, osebnih in parlamentarnih bojev in drugih žalostnih pojavov za političnimi kulislami, politiki hrbet, je Masaryk odgovoril:

— Ne, nimajo prav. Vsak državljani mora delati na to, da se ti pojavi iz političnega življenja odstranijo. Politiziranje in kritiziranje ni prava politika. Ako hočemo sedanje razmere sanirati, moramo manj govoriti in več delati. Vem, da je pametna beseda tudi čin, toda go-

vorjenje in pisarenje, kateremu pravimo običajno politiziranje, ni pozitivno delo. Pravo politično udejstvovanje je v tem, da skrbimo v vseh občinah in samoupravnih ustanovah za šole, ceste, ljudsko zdravje, gospodarski napredek itd. Dobra samouprava je tudi pozitivno politično delo. Zato visoko cenim zdrav lokalni patriotizem in pameten regionalizem. S tem se ljudje nauče hoditi politično po zemlji, ne pa po oblakih.

— Kaj pa z državo, g. prezident? Saj smo vajeni zahtevati od države prav vse. Država naj skrbi za ljudsko zdravje, ona naj nam popravlja streho nad glavo, podpira in financira naj vse, ustanove, skratka, država naj stori vse, mi pa nič. Zato se tudi jezimo na državo, kadar nam ne gre vse tako gladko od rok, kakor bi si želeli.

— Tako smo bili vajeni misliti za časa Avstro-Ogrske, je odgovoril Masaryk. Takrat smo skušali spraviti domov vsaj del tega, kar smo dajali iz svojih žepov takratni, ne naši državi. Zdaj pa imamo svojo državo in koncem koncev gre vse, kar nam daje država, iz naših žepov. Zato bi bil dokaz politične zrelosti državljanov, ako bi znali čim več napraviti sami brez birokratičnega državnega aparata. V tem nam lahko služijo za vzgled Amerika in Anglija s svojo razvito samopomočjo. Čim večja je iniciativa državljanov, tem popolnejša je demokracija. Prava demokracija je sodelovanje državljanov z državnimi organi. Nam so potrebne reforme državne uprave, za katere se javnost premalo zanima. Stik državljanov z državnimi organi je treba poudariti. Z druge strani pa morajo državljani opustiti svoj negativizem namramu uradni mehaniki, brez katere država ne more poslovati. Najzanesljivejša politična konsolidacija države je izražena v čim večji vzajemni volji in medsebojnem zaupanju državljanov in državnih organov.

55-letnica mariborskega gasilnega društva

Maribor, 18. julija 1926.

Mariborsko gasilno društvo, ki šteje danes med najboljša gasilna društva v naši državi, je proslavilo danes na slovesen način 55-letnico svojega obstoja. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1871. in se je iz skromnih razmer prvih let povzpelo do današnjega visokega stališča. Od leta do leta se je opremilo moderniziralo, tako da razpolaga društvo danes z najmodernejšo avtomobilsko brizgalno, poleg tega pa še ima dve motorni brizgalni ter vso drugo potrebno opremo, kakor lestvice, maske zoper plin, gasilno orodje za požare olja, za bencin itd. Leta 1908 je bil ustanovljen tudi rešilni oddelček, ki razpolaga danes z dvema avtomobiloma in vrši neprestano rešilno službo.

Mariborsko gasilno društvo je ne le za Maribor, ampak tudi za vso okolico velikega pomena, kar se je že ponovno izkazalo o priliki večjih požarov v okolici, ko je baš mariborsko gasilno društvo s svojo moderno opremo preprečilo večje katastrofe.

Ker društvo radi takratnih razmer ni moglo primerno proslaviti svoje 55-letnice, je tem bolj proslavilo danes svojo 55-letnico, ki je bila združena z razvitem prapora in s pokrajinsko skupščino Gasilske Zveze. Številni gostje iz vseh krajev Slovenije in tudi od drugod so dospeli deloma že v soboto. V nedeljo dopoldne se je vršila v stolni cerkvi ob prisotnosti zastopnikov oblasti maša za umrle žlane, katere se je udeležilo več sto uniformiranih gasilcev. Po maši je bil na Glavnem trgu ob prisotnosti mnogobrojne občinstva razvit nov prapor, kateremu je kumovala županja dr. Leskovec. Ob tej priliki je čestilal društvu v imenu mesta župan dr. Leskovec ter v imenu Gasilske Zveze predsednik g. Barle. Razvitem prapora je sledila parada vseh požarnikov pred predstavljivi Gasilske Zveze in zastopniki oblasti. Ob 10. uri se je vršila v veliki kazinski dvorani skupščina Gasilske Zveze, ki je razpravljala o raznih perečih vprašanjih. Med drugim je bilo tudi mariborsko gasilno društvo, ki doslej še ni bilo član, sprejeto v Zvezo.

Nad vse zanimiva je bila nato sledeča gasilna vaja, ki jo je izvajalo mariborsko gasilno društvo z vsem svojim orodjem na magistratnem poslopiju. Vaja je ponovno dokazala, da je mariborsko gasilno društvo izvrstno opremljeno in tudi strokovno izvečano. Občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo čisto vrstolomnemu spenjanju gasilcev in občudovalo veličansko moč velike avtomobilske brizgalne, ki je po štirih ceveh metala ogromne curke vode do 40 m visoko. Zunanji gostje so si tekom popoldneva ogledali mesto in zlasti naprave mariborskega gasilnega društva, z večernimi in nočnimi vlaki pa se vrnili na svoje domove.

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotinkuro, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

Sport

Kolesarske dirke „Save“ v Ljubljani

Kolesarsko društvo „Sava“ je priredilo včeraj na igrišču S. K. Ilirije kolesarske dirke, ki so prav lepo uspeli in pokazale, da ima „Sava“ v svojih vrstah prav dober material. Program celokupne prireditve je bil zelo obširen, izreden pa je bil v najlepšem redu.

Ob pol 15. je bil odhod dirkačev s trga Sv. Jakoba z železničarsko godbo na čelu na igrišče S. K. Ilirije. Pestre skupine dirkačev so vzbudile po mestu veliko pozornost in zato je bilo tudi zanimanje za dirko zelo veliko, kar je pokazal lepi obisk. Zal se je primeril na igrišču incident, ki je vreden vse obzora. Ko so na igrišče privozili dirkači, so večini popokali tabularji in so popadali s koles. Neznani zlikovci so namreč nasuli cele pesti ostrih žebeljev na leš. Dirka se je začela zato šele z enournu zamudno.

Rezultati so bili sledeči:
1. Dirka naraščaja: 2 krogi (1 krog = 383 m), 9 dirkačev: 1. Gabrijelič Fran 1 : 39, 2. Jamnik Stanko, 3. Snoj Stanko.

2. Damska dirka: 3 krogi, 10 tekmovalk. 1. Batjel Fani 2 : 30, 2. Ravnikar Jožica 2 : 32, 3. Batjel Jelica 2 : 34, 4. Kržin Albina.

3. Tek naraščaja: 1. krog, 14 tekmovalcev: 1. Kranj Adolf 1 : 20, 2. Gabrijelič Fran, 3. Zalar Mirko.

4. Invalidska dirka: 3 krogi, 5 tekmovalcev: 1. Rozman Ivan 2 : 30, 2. Veretk Ivan, 3. Rici Martin.

5. Dirka seniorev: (I. skupina) 4 krogi, 5 tekmovalcev: 1. Stepič Jožef 3 : 16, 2. Milavec Jernej, 3. Jemo Pavel. — II. skupina: 1. Grudnik Rudolf 2 : 54, 2. Vlahović Fran.

6. Dirka novincev: 4 krogi, 14 dirkačev: 1. Koblica Rudolf 2 : 30, 2. Šmitek Ervin, 3. Stritof Fran.

7. Glavna dirka, lahka skupina: 5 krogov, 9 tekmovalcev: 1. Slamič Herman 18 : 13, 2. Šmitek Ervin, 3. Štepančič Stanko.

8. Glavna dirka, težka skupina: 25 krogov. 1. Slamič A. 18 : 53, 2. Dolenc Ignac, 3. Šmitek Ervin.

9. Dirka kolesarskega društva „Zarja“, Zgornji Kašelj: 4 krogi. 1. Smrkar Pavel, 2. 25, 2. Krmec Ciril, 3. Smrkar Bernard.

10. Dirka kolesarskega društva Sora, Št. Vid: 4 krogi: 1. Senk Fran 3 : 27, 2. Bremc Pavel, 3. Grudnik Rudolf.

11. Dirka zveze kolesarskih društev, težka skupina: 25 krogov: 1. Slamič Herman 17 : 45, 2. Angele Ladoslav.

Rakova dirka je radi pomanjkanja časa odpadla.

Velika zmaga Jugoslavije nad Hajdukom

— Beograd, 19. julija. Včerajšnja semifinlna tekma med Jugoslavijo in Hajdukom je končala z zmago Jugoslavije v razmerju 5 : 1. Hajduk je igral v polju enakovredno z Jugoslavijo, pred golom pa je dočela odpovedal. — Dobra je bila njegova obramba, napad slab. Nasprotno pa je Jugoslavija zaslužen zmagala s prodornim napadom. Tekme se je udeležila rekordna množica gledalcev. Računa se, da ji je prisostvovalo 8000 ljudi. Beogradski sportniki so spremljali akcije svojega moštva z velikim navdušenjem. Tekmi je prisostvoval tudi finančni minister dr. Ninko Perić. S Hajdukom je dopotovalo v Beograd veliko številno spiliških pristašev.

Prihodno nedeljo se vrši finalna tekma za državno prvenstvo med „Jugoslavijo“ in „Gradjanskim“ v Zagrebu. — Beogradski sportniki so prepričani, da si bo Jugoslavija v tretjič priborila državno prvenstvo. — Iz Beograda odpotuje z moštvom Jugoslavije

nad 1200 „drukerjev“ v dveh posebnih vlakih.

V Zagrebu se je včeraj vršila tudi druga semifinlna tekma med Gradjanskim in Slavijo iz Osjeka. Kakor je bilo pričakovati, so zmagali Zagrebčani, in sicer v razmerju 7 : 0 (polčas 1 : 0), čeprav so igrali precej slabo. Šele proti koncu igre so si opomogli; zadnje tri gole so dosegli v zadnjih 5 minutah. Tekmo je objektivno vodil g. Vodišek iz Ljubljane.

Sturm v Mariboru

— Maribor, 19. julija. Graški S. K. „Sturm“, ki je v soboto in nedeljo gostoval v Mariboru in nastopil prvi dan proti tukajšnjemu TSK Merkur, v nedeljo pa proti ISSK Mariboru, je oba dneva odnesel visoko, deloma pa nezasluzeno zmago. Tekma Sturm : Merkur je končala z rezultatom 14 : 1. Merkur je igral zelo požrtvovalno, vendar pa nikakor ni mogel nadkriliti tehnično na višku stoječega nasprotnika.

Tudi Maribor ni zaslužil tako visokega poraza. Njegova igra je bila dobra in je mestoma celo nadkriljevala nasprotnikovo. Maribor je imel precej smole. Tekma je končala z rezultatom 9 : 3 (Sturm je dosegel tri gole potem enajstmetrovke). Sodnik g. Frankl izrekel več neutemeljenih odlokov v korist gostov.

Inozemske tekme.

DUNAJ: Spodnja Avstrija : Dunaj 3 : 2, Strassenbahner : Hertha 5:4. GRADEC: Hakoah (Dunaj) : GAC 1 : 0.

STOCKHOLM: Švedska : Italija 5 : 3 (3 : 0). Italijani so bili v prvem polčasu precej zmehdeni in so si opomogli šele v drugi polovici igre.

— Včerajšnje kolesarske dirke v Zagrebu. Rezultati včerajšnjih kolesarskih dirk v Zagrebu so bili sledeči: 1. Dukanović 6 ur 43 min., 2. Banek, 3. Korinek, 4. Franz, 5. Sović. Kvalifikacijska dirka se je vršila na prosti Račinje-Brežica Kostanjevica-Novomesto-Bubnjari-Metlika-Karlovac-Zagreb. Proga je dolga 181,5 km. Kakor je videti, se naši dirkači Šolar, Zanoškar in Hvala nis plačirali.

Najboljši in natiprenejši češi:

čevlji TIP-TOP in BALY-ŠVICA se dobe le v trgovini ŽIBERT, Prešernova ul.

Pomagajmo nesrečnim!

Neprestano deževje je povzročilo katastrofalne poplave po vsej naši krajlini. Porušeni in odplavljeni so domovi, pokončana bogata polja. Utonilo je nešteto živine, pa tudi mnogo človeških žrtev je zahteval razdivjan element. Materijalna škoda je veličanska, beda ljudstva v poplavljenih krajih nepopisljiva.

Tudi pri nas v Sloveniji je povzročila poplava veliko škodo. Prva človekoljubna institucija, ki je započela akcijo v korist nesrečnim poplavljenjem, je Rdeči križ.

Naš oblastni odbor Rdečega križa bo storil vse, da vsaj nekoliko pomore nesrečnikom.

Apeliramo na človekoljubno občinstvo, da prisloži nesrečnikom na pomoč. Denarni prispevki naj se pošiljajo na naslov: „Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa S. H. S. v Ljubljani“, oziroma na račun št. 11.862 čekovnega urada poštne hranilnice v Ljubljani obenem s kratkim obvestilom, da je denar namenjen za poplavlence. Rdeči križ.

da pregleda položaj na licu mesta, je videl, da dragocene nožnice ni v izloži. Ni bilo druge možnosti, kakor ukrasti jo v trgovini. Ko se je Indijec vrnil domov, je s pomočjo svoje gospodarice napravil načrt za napad. Tatvina ni nikdar prijetna, tatvina v dobro zavarovani in zastraženi prodajalni velikega draguljarja pa je bila silno težko izvedljiva. Indijec je najprvo telefoniiral Ackerju. Na zvonjenje telefona se ni nihče javil. Bil je ravno čas kosila in v trgovini ni bilo nikogar. Za vsak slučaj je Indijec vtaknil v žep samokres in bodalo. Ljubše mu je bilo bodalo, kajti z njim je bilo mogoče sigurno in tiho udariti. Vedel je, da se sme le v najskrajnejšem slučaju posluževati samokresa, kojega pok takoj privabi od vseh strani radovedneže, pa tudi policijo.

V slučaju, da bi bil draguljar v prodajalni, sta sklenila, da bo Sorija govorila z njim. Indijec bo pa med tem potegnil bodalo in mu ga zasadil v srce, tako da se bo zgrudil, ne da bi mogel zaklicati.

Citatelji se spominjajo, da je bil na enak način umorjen Sir Upton, tako da takrat nihče ni vedel, kdo mu je zadal smrtonosno rano.

Če bi bil draguljar Acker doma, bi ga gotovo bila doletela ista usoda. Ker na ponovni telefonski klic iz prodajalne ni nihče odgovoril, sta se Sorija in njen sluga nemudoma odpravila na pot,

VESELOIGRA

SEN KRESNE NOČI

Originalna veselogra po istoimenem delu slavnega W. Shakespearea. — Razkošna oprema. Lepi igralci. — Izvrstna igra. — Predstave točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9. — Pri vseh predstavah svira prvovrstni umetniški orkester.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Sloveniji, Telefon 124.

Opozorjamo Vas na novo, najmodernejšo ventilacijo naše dvorane!

P. Ripson: „Na pragu smrti“ Kinoroman.

„Saj je vendar Stone imel v več bankah naložene zelo visoke vsote.“ Sel je v banko in povprašal po Stonejevih vlogah, toda povsod je dobil isti odgovor:

„Mr. Stone je pred nekaj dnevi vso vsoto dvignil.“

Samo v eni banki so mu dejali, da imajo od Stonea v tresorjih še cel kup vrednostnih papirjev in delnic raznih družb.

„Tisoč dolarjev grem staviti, da so vsi ti papirji, ki jih je pustil pri vas, ponarejeni ali pa zapadli in ne več vredni kot počen groš.“

„Nemogoče,“ mu je odgovoril uradnik, na katerega se je bil obrnil.

„Le prepričajte se sami, pa boste drugače govorili. Bodite pripravljeni na prav lepo presenečenje. Zbogom.“

Ko je bil bankir odšel, je uradnik takoj stopil pogledat Stonejeve vrednostne papirje. Ni mogel verjeti, kar je ravnokar slišal. Ko je pa natančneje pregledal številke vrednostnih papirjev, je spoznal, da so bili vsi ali ukradeni ali pa ponarejeni. Nikdar jih niso prej pregledali, ker jih je bil založil znan finančnik, o katerem nihče niti

sanjati ni mogel, da je čisto navadna propalica.

8. poglavje.

Nepričakovan sovražnik.

Kakor znano, je bila Sorija, vdova princa Narja, dospela v Los Angeles, da se osveti nad morilco svojega soproga in da zopet najde skrivnostno bodalo, prastaro dedščino njegovih prednikov.

Sorija je bila izučena v vseh skrivnostnih vedah indijskih svečnikov. Bila je spiritistka in v zvezi z duhovi onega sveta; te zveze so ji na nadnaraven način pomagale v njenem življenju in pred vsem pri raziskavanjih, ki jih je vodila.

Imela je s seboj čudovito magično kroglo s premerom kakih petnajstih centimetrov, dobila jo je od nekega svečenika v podzemskem elefantnem svetišču v Karapuri. Očak, ki ji je bil dal to skrivnostno oblo, je bil stopetdeset let star, in že stodvajset let ni nikoli prišel iz teme Najsvetjeseja, ki se je nahajalo dobrih šestdeset metrov pod zemljo, vsekano v živo skalo. Ta svetnik je dal čudovito kroglo princu Narju in njegovi soprogi oni dan, ko sta bila kronana in sta stopila v globoko do svetega moza, da zaprosita njegovega blagoslova. Starec jima je razložil, kako naj uporabljata kroglo: vsak mesec enkrat, ko je polna luna, je treba kroglo postaviti opolnoči v meseč-

no, priklicati podzemske duhove in jih prositi, naj bodo dobrohotni. S posebnim vzklikom, ki ga je zaupal princu in njegovi soprogi, je dejal starec, da se more priklicati duh slonovega svetišča, ki potem s sliko ali pisanjem v blestečih potezah na prosojni površini krogle odgovori na željo dotičnega, ki jo je pred to skrivnostno kroglo izrazil.

Princesa Sorija je večkrat po smrti svojega soproga vprašala magični globus za svet in tudi večkrat dobila odgovor. Ko je enkrat vprašala, kje se nahajata morilec njenega soproga in tajinstveno bodalo, se ji je v skrivnostni krogli pokazala obdana od morja dežela, v kateri je spoznala po obrisih Severne Ameriko. Zaman pa je spraševala po točnejših podatkih. Krogla ji ni dala podrobnejšega odgovora. Iz tega je spoznala, da je volja duhov, da ona sama, potem svoje iznajdljivosti zasledi morilca, kar se ji je, kakor smo videli, tudi posrečilo.

Prvo polno luno, ki jo je dočakala s svojim zvestim indijskim služabnikom v Los Angelesu, je postavila na oknu svoje sobe o polnoči kroglo v mesečino, zarotila z zapovedanimi besedami duhove in izrazila željo, naj ji povedo, kje se nahaja bodalo njenega soproga. Skrbno je strmela v opalno kroglo, v kateri so se naenkrat začele barve mešati v luninem svitu in so se slednjič strnile v sliko velike hiše, ki jo je videla kakor v kakšnem malem

kinematografu, zdaj bolj medlo, zdaj bolj jasno. Spoštljivo in v svetem strahu, a z napeto pozornostjo je motrila sliko, ki se ji je kazala na krogli. Hiša se je vedno bolj bližala in slednjič je videla samo še prodajalno, ki je bila na prednji strani hiše. Spoznala je, da je to prodajalna velikega draguljarja. Na izloži prodajalne je stalo napisano: „Acker, draguljar“ brez vsakega naslova, toda ime ji je popolnoma zadostovalo. Naglo je prišla za svinčnik in si zabeležila firmo. Slika se je začela spreminjati in prelivali in iz draguljarjeve prodajalne je naenkrat nastala nožnica skrivnostnega bodala, posuta z dragimi kamni. Sorija je razumela odgovor duha. Nožnica bodala se je nahajala pri zlatarju Ackerju. Ko je slika iz magičnega globusa izginila, je Sorija vzela v roko mestno naslovno knjigo. Ni ji bilo težko najti naslov draguljarja Ackerja. Poklicala je svojega zvestega služabnika in se z njim posvetovala. To posvetovanje ni trajalo dolgo, kajti treba je bilo kratkoma se odločiti, oditi k Ackerju in mu odnesti nožnico bodala. Stvar izvesti pa ni bilo tako enostavno, kajti veliki draguljarji v Ameriki so zelo previdni ljudje, ker dobro poznajo drznost domačih banditov. Ni ravno težko razbiti šipo zlatarske izložbe, pograbit v trenutku vse v pripravljeno vrečo in skočiti v avto. Toda z bodalom je bila stvar druga. Indijec, ki se je bil tako napotil,

Prosveta

Pevsko društvo Ljubljanski Zvon je v nedeljo popoldne priredilo v dvorani Zdraviliškega doma v Laškem koncert, na katerega je prišlo toliko lepega petja željivih ljudi iz Laškega in vseh bližnjih krajev, da je bila dvorana nabito polna in je zmanjkalo stolov, tako da so morali niti poslušalci koncert v restavracijskih prostorih ali pa zunaj Pevski zbor Ljubljanskega Zvona je nastopil v moškem in mešanem zboru z izbranimi skladbami Adamiča, Lajovca, Pavčiča ter je žel voharna odobravanja po vsaki odpeti pesmi. Posebno sveže in navdušeno je zapel Lajovčevega »Zelenega Jurja« in Adamičovo kolo »Kresovale tri devčke«. Par ljubkih solospetov s spremljevanjem klavirja je v velikem zadovoljstvu poslušalcev zapela članica gđica. Ramšakova. Pela sta še ubrano moški kvartet (gg. Hartman, Šulc in brata Grlica) ter ženski kvartet (gđica. Ramšakova, Jeromova, Kržetova in Mišičeva). Občinstvo je v neznojni vročini vztrajalo dve uri na prostorih in se na koncu koncerta ni hotelo raziti. Zahtevalo je narodne pesmi, ki jih je zbor pel animirano. Gospod Prelovec je s svojim pridnim zborom in njegovim petjem lahko zadovoljen. Takega navdušenja za pevsko stvar nisem videl še pri nobenem društvu. Za užitek smo bili vsi iz srca hvaležni. — Učitelj.

Gostovanje članov beografskega gledališča v soboto zvečer v Ljubljani žal ni našlo pri občinstvu toliko odziva, kakor bi ga zaslužilo ne samo kot prvi nastop beografskih dramskih umetnikov v Ljubljani, ampak še bolj radi svoje res dovršene umetnosti. Gospa Dugalčeva in g. Dragutinović sta nam podala Nicodemijev komedijo »Jutro, dan in noč« tako dovršeno in tako iskreno, da je bila sobotna predstava poleg gostovanj hudožestvenikov ena najlepših, kar smo jih videli v Ljubljani. Maloštevilno navzoče občinstvo je bilo prijetno

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. julia 1926.

— **Odlikovanje državnih svetnikov.** Na predlog predsedništva ministrskega sveta sta odlikovana z redom Sv. Save III. reda gg. dr. Dominik Mazi in Ivan Škarja, državna svetnika.

— **Iz prosvetne službe.** Za oblastnega referenta srednjih in strokovnih šol v središnji oblasti s sedežem v Vukovaru je imenovan gimnazijski profesor in Slavonki Požegi Josip Polje, v višjo skupino je pomaknjenih več učiteljev in učiteljic v Sloveniji. Ukaz o tem napredovanju je izšel v Službenih Novinah št. 169 z dne 16. t. m.

— **Iz državne službe.** Imenovan so: za poljedelskega referenta pujskega sreza državni ekonom Josip Zupanec; za upravnika Narodnega gledališča v Mariboru komisar v Radgoni in namestnik upravnika mariborskega gledališča dr. Radovan Brenčič; za namestnika upravnika carinarnice v Bosiljgradu carinik skupljanske carinarnice Milan Kalčič, za podinspektorja finančne kontrole v Skopju podinspektorji finančne kontrole v Beogradu Anton Muc, za komisarja finančne kontrole v Novem Sadu komisar finančne kontrole na Sušaku Ignac Bežek; premeščen je iz Goraje Radgone v Konjice davčni asistent Franc Lorber; iz Kapele Batrini je premeščen k direkciji šum gradiske imovne občine šumarski nadsvetnik in šef šumske uprave Vilko Vidmar; v višjo skupino je pomaknjen šumarski nadsvetnik in oblastni šumarski referent ljubljanske oblasti Karlo Tavčar; šumarski svetnik in srezki šumarski referent pri okrajnem glavarstvu v Celju Vinko Travirko je premeščen v Maribor.

— **Kongres Orjune.** Glavni odbor Orjune sklicuje koncem julija plenar. sejo, na kateri bo razpravljalo o letosnjem kongresu Orjune. Na kongresu naj bi se določila bodoča taktika Orjune in izvolili novi direktorji. Kongres se bo vršil v Sarajevu ali Zagrebu.

— **Nov poštni, brzjavni in telefonski pristojbenik** bo v najkrajšem času izšel pri poštni direkciji v Ljubljani. Delo bo popolno in bo z vseh vidikov služilo svojemu namenu. Ker bo knjižica vsebovala vse najnovejše tarife, pa tudi vse važnejše podrobnosti za poštni, brzjavni in telefonski promet, vstevši inozemstvo, bo naša javnost gotovo rada segla po nji. Pristojbenik je neobhodno potreben za industrijske kroge, trgovce in obrtnike ter razne urade. — Ker se bo natisnilo samo toliko knjižic, kolikor naročil bo prišlo v naprej, naj zainteresirani pošljejo svoja naročila do 26. t. m. na prezidij direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani. Cena bo minimalna ter zavrsta od števila naročil.

— **Gregor Einspieler — zlatomašnik.** Znan koroški rodoljub, ki je po izgonu iz Koroške po velikem trpljenju koščno dobil župnijo Sv. Jurij v Slov. goricah, je slobil dne 18. t. m. 50letnico svojega mašništva.

— **Zdravniške vesti.** Med univ. dr. Ciril Cirmar se naseli v Trbovljah kot zobozdravnik. V splošni bolnici v Ljubljani sta imenovana dr. Franjo Klar za zdravnika pripravnika, dr. Fran Debeljak pa za zdravnika volonterja.

— **Državna trgovska akademija v Ljubljani.** Zaključnim izpitom je predsedoval z. prof. Filip Lukas, novozvoljeni rektor ekonomske - komercialne visoke šole v Zagrebu. K izpitu se je oglasilo 15 dijakov in 13 dijakin. IV. letnika. Izpit so položili: Brandstätter Vilma, Debevec Krista, Gelze Ana, Golob Alojzij, Hudnik Stanko, Jančiček Mira, Ježovnik Pavla, Kodrič Mario, Kompare Miloš, Lichteneker Radovan, Lupinc Stanko (z odliko), Mahkovec Anton, Mihelič Danica, Peternel Anica, Puh Ottilija, Remic Srečko, Rupnik Andrej, Strašek Josip, Škerk Gabriel, Šmid Andrej (z odliko), Tavčar Iva, Trtnik Metod, Urbančič Vera, Valenčič Marta, Zwölf Mira, Zi-

presenečeno, ni štedilo z aplavzom in je le obžalovalo, da obisk predstave ni bil večji. Beograjčani so dosegli popoln moralni uspeh, ki jim jamči, da pri prihodnjih gostovanjih, ki si jih želimo še čim več, tudi zunanji in gnotni uspeh ne bosta izostala. Zahvaljujemo se jim za gostovanje in jim želimo čim lepšega uspeha na njihovi nadaljnji turneji med našimi rojaki v Italiji.

Iz Ljubljane

— **Iz mestnega magistrata.** Predsednik gerentskega sveta dr. Dinko Puc je v soboto nastopil daljši dopust. Za časa njegove odsotnosti ga zastopa v vseh občinskih zadevah gerent g. Josip Turk.

— **Iz Nov asiatni tlak** so napravili na Kongresnem trgu od Wolfve ulice do Filharmoničnega poslopja. Enak tlak je dobil hodnik na severni strani poslopja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti. S tlakovanjem Masarykove ceste, katero zdaj poglabljajo, prično začetkom avgusta.

— **Iz Težka kolesarska nesreča.** V soboto zvečer okrog 21. se je pripetila na Celovski cesti težka kolesarska nesreča. Gospod Janko Zirovnik se je peljal z svojim motornim kolesom, na katerem se je nahajal tudi g. Ivan Zupančič, iz Ljubljane po Celovski cesti. Nasproti pa se je v istem času pripeljal zidar Franc Burger. Vodic nas svojim vozilu. Iz še nepojasnjenega vzroka sta obe vozili trčili skupaj. Udarce je bil tako silen, da je Zupančič padel preko Zirovnika ter dobil več notranjih poškodb, dočim je g. Zirovnik ostal nepoškodovan. Burger je obležal nezavesten in so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

— **Iz Iz Vodnikove družbe.** Število članov je doseglo 10.000 in gre vsem, ki so k temu lepemu in nad vse častnemu uspehu pripomogli, vsa čast. Pristopajo tudi še vedno novi ustanovni člani. V Ljubljani šteje doslej družba okroglo 1800 članov, kar je za Ljubljano vsekakor premalo. Zato naj vsi, ki jim je na srcu napredek slovenske knjižice, se v zadnjih dneh poagitrirajo med prijatelji in znanci, da bo tudi Ljubljana v Vodnikovi družbi častno zastopana.

— **Iz Najnovejša bluze.** Kristof-Buvar.

— **Iz Volna in bombaz** za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12, in Gosposka ulica 3.

Iz Celja.

— **c Skušnja absolutentov celjske orglarske šole.** V Glasbeni Matici se je 13. tm. pod vodstvom vodje orglarske šole g. Karla Bervaria vršila skušnja absolutentov. Kandidati so skušnje iz vseh predpisanih godbenih predmetov dobro prestali in pokazali s tem lep napredek zavoda.

— **c Smrtna kosa.** Na Spodnji Hudičji v celjski okolici je v soboto umrla gostilničarka in posestnica gospe Marija Pristovšek v starosti 59 let. N. v. m. p.

— **c Velik požar.** V vasi Tremerje, med Celjem in Laškem, je v soboto v prvih popoldanskih urah izbruhnil ogenj, ki je v par urah uničil posestniku Čehovinu tri gospodarska poslopja. Zgorelo je tudi mnogo orodja in drugih predmetov. Vsa tri poslopja so zgorela do tal. Na lice mesta je prva prihitela celjska požarna bramba, za njo pa še požarne brambe iz raznih drugih bližnjih krajev. Požarnim brambam se je posrečilo lokalizirati ogenj in rešiti druga okrog stoječa poslopja. Vnele so se že tri v bližini stoječe hiše, vendar je bil ogenj pravočasno udušen, drugače bi bila lahko zgorela cela vas. Ogenj je baje zaneetil neki 4letni otrok. Posestnik Čehovin trpi veliko škodo, ker zavarovalnica ne znaša niti polovico povzročene škode.

Iz Maribora

— **m Izstop radikalov iz Narodnega bloka?** V petek so sklicali mariborski radikali v Gambirnov dvorano zborovanje, na katerem so obširno in indiskretno obravnavali revizijsko poročilo o Mestni hranilnici. Udrilih so na levo in desno ter končno proglasili, da izstopajo iz Narodnega bloka, v katerem so po milosti ostalih strank dobili dva mandata. Mariborska občina sicer radi tega ne bo trpela nobene škode, vsa odgovornost za razbitje Narodnega bloka pa bo padla na one, ki so nelojalno prekršili dogovor v doseg svojih posebnih interesov.

— **m Zgradba oddelka za jetične pri mariborski bolnici** lepo napreduje. Kakor znano, je bil dosedanj oddelak za jetične daleko premajhen. Radi tega je mariborska Protituberkulozna liga letos spomladaj uvedla nabiralno akcijo, ki je sijajno uspeša. Popolnoma novo, enonadstropno poslopje z

Bodite moderni

in elegantni! Izberite si frizuro, ki uveljavlja se vrline! Čim bolj so lasje osebi prikladno prirojeni, tem bolj kritično jih gledajo tem skrbneje se morajo negovati. **Elida-Shampoo** učinkuje na lase, da postanejo čudovito voljni, svilnato mehki pa svetli, diskretno dišeči. Prihodnjič rabite za umivanje glave le brezsolni

S H A M P O O
ELIDA

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK, Oddelak »Elida«.

Pošljite mi brezplačno originalni zavojček ELIDA-SHAMPOO 14V

Ime:

Naslov:

Prilepite prosim, izpolnjeni odrezek zadaj na dopisnico.

vso moderno notranjo upravo se gradi s prostovoljnimi prispevki. Oddelak bo obsegal sedem večjih sob in dve razredni sobi ter veliko prostozračno lopo za solnčenje bolnikov. Poleg tega bodo vsi potrebni stranski prostori, tako da bo tvoril objekt samostojen oddelak bolnice. Uspoštevaloč velike zasluge mariborske Protituberkulozne lige ji je tudi država naklonila 50.000 dinarjev podpore.

— **m Ponesrečen demanti.** Minuli petek je socialistična stranka v Mariboru priredila na vrtu Gambirnov dvorane protestni shod zoper redukcijo železniških uslužbencev. Nastopilo je več govornikov, ki so ostro žigosali postopanje vlade. V sosednji

dvorani pa so zborovali mariborski radikali, ki jim je bilo zborovanje socialistov in razgaljanje brezglave vladne politike skrajno neprijetno. Pa so si mislili, da bo najbolje, ako vse izjave socialističnih govornikov kratkotalno demantirajo. In res je stopil g. Tavčar k socialistom ter jim začel razlagati, da je pravkar govoril telefonično z Beogradom in Ljubljano, a da tam nikjer nič ne vedo o kakih redukcijah. Poslušalci so bili v prvem hipu osupnjeni, a še večje je bilo ogorčenje, ko je neki socialist potegnil iz žepa šop papirjev in začel čitati — dekrete o odpustih na veliko. G. Tavčar je nato brez nadaljnjih izjav odšel.

Zakasnela otvoritev kopalne sezone

Včeraj so šele prav oživila ljubljanska kopališča. — Ogromen naval na Savo. — Tragična smrt marljivega dečka v Grubarjevem kanalu.

Ljubljana, 19. julia.

Ljubiteljem plavanja in kopanja v prosti naravi, tam ob bregovih bistre Save, na Ljubljani, v Malem grabnu in na Pasjem brodu ter po drugih lepih, idiličnih kotičkih je letos neprestano nagajal bog dežja. Prvi plavalci so se sicer kmalu po Veliki noči pojavili na Savi in na Pasjem brodu, toda dež jih je kmalu pregnal. Življenje na Savi je popolnoma zamrlo, živa duša se ni pojavila na Ljubljani, le Pasji brod, kjer je sedež bosih nogometišev, je tu pa tam oživel.

V zadnjih dneh se je situacija naposled spremenila. Nastopilo je lepo, toplo vreme, pritnila je vročina, oživel so zopet bregovi Save, Ljubljane in Gradašče. Najbolj živahno je bilo včeraj na Savi. Že zgodaj dopoldne so se pojavili prvi plavalci in pester plavalke na kamenitih bregovih Save, ki z enakovredno pesmijo žubori in drvi po skalnati strugi mimo Črnuč in Tomačevega.

Tomačevo in Ježica! Kljub prilični oddaljenosti od mesta privablja ta idilična krajca največ kopalnih gostov.

Včeraj je bil sicer šele pričetek kopalne sezone, bila pa je tipična slika onega živahnega, kipečega življenja, ki je običajno ob višku sezone. Ves božji dan je sijalo sonce in ogrevalo skupine plavalcev in plavalk, ki so se solnčili kakor gaščičice v skalovju. Sava sama je bila prijetno hladna, ne premrzla ne pretopla. Spretni in drzni plavalci so se brezskrbno izročali njenim valovom, igrali so preko struge, igrali vodni polo, nogomet in hazeno in veselo ra-

jali. Ob bregovih so se solnčile vesele družbe; opažati je bilo že temopolite zagorele postave, manjkalo pa tudi ni »belokožcev«.

Zivahno je bilo včeraj tudi v mestnem kopališču in drugod ob Ljubljani, vendar obisk radi kalne vode ni bil tako velik. Kolezija, ki je bila pretekla dni na novo otvorena, je včeraj oživila, na »Pasjem brodu« so se lovili z in za žogami, uprav patriarhalno, nepresiljeno in domače pa je bilo življenje na »Volmond« , kjer se koplejo »plebejci« vseh strank in slojev.

Zal je kopalna sezona zahtevala včeraj že tudi svojo žrtev. V Grubarjevem prekopu je utonil 12 letni deček Filip Setina, sin železničarja iz Vodmata. Očividci pripovedujejo, da je odšel deček po nogometni tekmi z Rakovnika v Štepanjo vas, kjer se je skupno s tovariši slegel in si umil noge. Nenadoma so ga videli plavati po vodi; roki pa je molet kviku. Tovariši so mislili, da zna Setina plavati in da se »samo šali in so se mu smejali. Deroča voda pa je dečka naglo odnesla dalje, šele sedaj so kopalci spoznali, da se Setina potaplja. Poštni uradnik Rudolf Pečnik je takoj skočil v vodo in ujel dečka za nogo, deroča voda pa je oba zanesla dalje. Pečnik si je jedva sam rešil življenje. Setino pa so pogoltnili kalni valovi.

Trupla ponesrečenega dečka dose-daj še niso našli, pač pa so utopljena za hip videli danes jutraj pri Matjanovem mlinu na Fužinah. Pokojni Setina je posejal šteti razred osnovne šole na Selu in je bil zelo marljiv ter nadarjen učenec.

Katastrofalen plaz nad Ponikvo

Kakor smo že na kratko poročali, je dne 14. t. m. zasul plaz v Pečih pri Ponikvi hišo posestnika Slemenšeka.

Radi dolgotrajnega deževja je bila zemlja popolnoma razmočena. Bilo je sicer pričakovati, da se bodo tu in tam na strmih pobočjih utrgali plazovi, toda nihče ni pričakoval kake večje nesreče. Dne 14. t. m. pa se je okrog 13. nenadoma utrgal nad posestvom zakoncev Slemenšek preko 50 m širok plaz ter zdrvel preko polja, vinograda in sado-nosnika v dolino, kjer je popolnoma zasul stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Vinograd s 4000 trsi je popolnoma uničen, stanovanjska hiša je samo še kup razvalin. Gospodarsko poslopje z vsem gospodarskim orodjem, kot slamoreznic, mlatilnico itd., je zasuto. V hlevu sta bila zasuta dva vola, ki ju je nesrečni posestnik kupil še le pred nekaj dnevi za 9000 Din. Uničen je tudi nov kozolet s senom in vozovi vrad. V kleti, ki je istotako porušena, je bil še ves lanski vinski pridelek ter za 100 hl sodov. 3 orali plodovitega polja so popolnoma razruvani. Na občinski cesti leži nad 4 m visoko zemlje. Vsak dovoz na tej poti je nemogoč. Posestnik Slemenšek je dobesedno uničen, poleg njega pa so trpeli občutno škodo tudi posestniki Jurij Pevec, Franc Podgoršek in Mihalj Leber, katerim je plaz uničil del vinogradov in sado-nosnikov.

Sokol

Pomagajte Sokolu v Šiški!

Društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški prosi vsa sokolska društva, da pomorejo društvu k gradnji Sokolskega doma v Šiški na ta način, da pridno razprodajajo srečke društvu za gradbo Sokolskega doma v Šiški.

Telovadni prostori so Sokolu v Šiški odpovedani in je vsled tega društvo prisiljeno, da postavi Šišenskemu Sokolu vsaj zasilen Dom, sicer bo moral isti ustaviti svoje delovanje. Gradnja Doma pa je popolnoma odvisna od uspeha efektne loterije, katerega zrebanze se vrši nepreklicno dne 1. novembra 1926. Vsled tega apelira društvo ponovno na vsa sokolska društva, da ista ne zavracajo doposlanih srečk, ampak jih pridno razpečavajo. Posameznim društvom bo Šišenski Sokol za to požrtvovalnost vedno hvaležen in vedno pripravljen za protiusluge. Društva se tudi opozarjajo na tozadeven poziv društvom v prihodnjem »Župnem Vestniku«.

Zdravo!

Loterijski odsek društva za zgradbo Sokolskega doma v Šiški. 739-n

Ljubljanski Sokol naznanja cenjenim roditeljem, da se redna telovadba moške in ženske dece za bobo počitnic prekine.

Gospodarstvo Italija in lesna trgovina

Kakor smo že poročali, se bo vršil po dom letošnje gospodarske razstave na Reki, ki se odpre jutri 20. t. m., tudi mednarodni kongres za lesno trgovino in promet. Inicijativno za ta kongres so dale fašistične gospodarske organizacije na Reki. Te organizacije bi radi osredotočile vso lesno trgovino in promet na Reki ter tako izpodrinile naša pristanišča, osebno pristanišče na Sušaku.

O teh naklepih so se posvetovali reški fašisti 10. julija na seji fašistovskega udruženja za industrijo in trgovino. Sestanka so se udeležili tudi zastopniki političnih oblasti in drugih gospodarskih korporacij. Govorniki so naglašali pomen Reke za lesno trgovino glede na balkanske države in njihovo lesno industrijo, v prvi vrsti seveda Jugoslavijo. Fašistovski gospodarski krogi so razpravljali o raznih olajšavah, ki jih mora nuditi reško pristanišče lesnim trgovcem, da se promet poveča.

Naša vlada bi morala pravočasno ukrepati vse potrebno, da prepreči konkurenco reškega pristanišča. V prvi vrsti bi bilo treba čim prej uveljaviti sklepe tarifnega odbora o tarifnih problemih, ki se tičejo Sušaka. Ako bo naša vlada čakala, da izpodrine reško pristanišče v lesni trgovini in prometu naša pristanišča, bo naša lesna trgovina težko prizadeta. Reka ima moderno urejeno pristanišče, ki nudi lesnim trgovcem razne olajšave, da jih privabi v čim večjem številu. Zato je naša dolžnost, da to italijansko konkurenco preprečimo.

—g Carinski dohodki v tretji dekadi junija. Od 20.—30. junija so znašali carinski dohodki 37,190.633 Din. Od tega odpade na carinarino v Beogradu 8,314.151, v Zagrebu 8,460.938, v Novem Sadu 6,696.564, v Mariboru 2,539.111, v Ljubljani 3,200.200, v Dubrovniku 2,834.802 v Skoplju 2,391.762, v Splitu 1,952.136 in na Sušaku 837.309 Din. Od 1. aprila do 30. junija 1926 so znašali carinski dohodki 442,787.768 Din.

—g Konferenca o svobodni trgovini. Dne 26. julija se bo vršila v Kodanju konferenca o svobodni trgovini. Na tej konferenci, ki se je udeležijo delegati vseh držav, se bo razpravljalo o možnosti uveljavljanja principa svobodne trgovine v zvezi s stanjem svetovne trgovine. Na konferenco je povabljeni tudi naša država.

—g Kreditna politika Narodne banke. Generalni ravnatelj Narodne banke, Dragan Novaković, je bil nedavno v Zagrebu, kjer se je posvetoval z zastopniki zagrebskih bank. Istočasno sta se mudila v Zagrebu tudi ravnatelj Jadransko-podunavske banke Karamata in generalni ravnatelj suške Banke in hranilnice za Primorje, Stipanović. Na tej konferenci se je razpravljalo o kreditni politiki Narodne banke, zagrebski, osebno provincialni denarni zavodi se pritožujejo, da ne morejo dobiti dovolj kredita. Narodna banka bi se morala v prvi vrsti ozirati na denarne zavode v Primorju, ki potrebujejo radi splošne gospodarske in finančne krize več kredita, da bi mogli uspešno poslovati. Delegati denar-

nih zavodov so naglašali, da 30 milijonov, ki jih je dovolila Narodna banka za izvozno kampanjo, ne bo zadostilo niti za kritje najnujnejših potreb. Generalni ravnatelj Novaković je obljubil, da bo Narodna banka v mejah možnosti izraženim željam ustregla.

—g Problem dobave premoga. Dne 16. t. m. so posetili prometnega ministra za-

stopniki premogokopov, ki so zahtevali, naj minister razveljavi naredbo, po kateri se premog za železnice dobavlja potom licitacije. V veljavi naj bi ostala stara naredba, da dobavljajo direkcije premog potom slobodno pogodbe. Prometni minister skuša zdaj najti način, kako bi zadovoljil privatne premogokope in zaščitil državne interese.

To in ono

Polet kapetana Stanovskega

V petek se je začela češkoslovaška javnost bati za usodo kapitana Stanovskega, o čigar poletu smo že poročali. Stanovski je brzojavil v Prago, da namerava poleteti iz Aten v četrtek in pristi do sobote zvečer v Rimu. Toda javnost je zama pričačevala poročil o poletu iz Aten do Rima. Mnogi so se že bali, da se je Stanovsky ponesrečil. V soboto zjutraj je pa dobila tovarna «Aero» od kapitana Stanovskega brzojavko, v kateri ji sporoča, da je srečno pristal v Brindisi. V četrtek je zapustil Stanovsky Atene in letel v severni smeri preko Korintskega zaliva proti mestu Preveza in dalje v pristanišče Valona. Iz Valone je letel proti severozapadu nad Otrantsko ožino, široko okrog 80 kilometrov in nad italijansko obalo do Brindisa. Preletel je 610 kilometrov s povprečno brzino 170 km na uro.

V Brindisi ostane kapitan Stanovsky do danes. Danes nadaljuje polet v Rim. V Brindisi se je moral ustaviti zato, da popravi magnet na motorju in pregleda aeroplan. Z etapo Atene-Brindisi je preletel Stanovsky 13.485 kilometrov. Ker se namerava zadržati delj časa tudi v Rimu, ga pričakujejo v Pragi šele sredi tedna.

Roald Amundsen v Oslu

Roald Amundsen, o čigar oduševljenem sprejemu v Bergenu smo že poročali, je prispel v četrtek popoldne s svojimi spremljevalci v norveško prestolnico Oslo, kjer so ga ogromne množice pozdravile kakor vladarja. Po oduševljenem sprejemu v pristanišču je odšel Amundsen s svojimi spremljevalci med gostim špalirjem v kraljev grad, kjer sta ga pozdravila kralj in prestolonaslednik. Vlada je osebno izročil vsem udeležencem ekspedicije visoka odlikovanja, naker so odšli polarni raziskovalci v Grand hotel, kjer so se morali z balkona ponovno zahvaljevati tisočglavi množici za prisrčne ovacije. V petek zvečer je priredilo športno urojenje v hotelu Bristol Amundsenu in njegovim tovarišem na čast banket. Vojni minister Weirng je imel slavnostni govor, v katerem je omenjal velike Amundsenove zasluge za znanost. Banketa so se udeležili poleg norveških dostojanstvenikov tudi poslanci tujih držav. V petek je praznoval Amundsen 54letnico rojstva, ob tej priliki se je vr-

šila v stari trdnjavi Osla velika ljudska svečanost, na kateri je govoril Fritjof Nansen.

Pred odhodom iz Bergena je imel Amundsen tam še predavanje o svoji ekspediciji na severni tečaj. Predavanje je poslušalo po radiju prebivalstvo cele Norveške. Vsi Amundsenovi spremljevalci se vračajo k svojim prvotnim poklicem. Riser Larsen in Wisting, ki sta zdaj kapitana, sta se vrnila v vojaško službo, poročnik Horgen je sprejel mesto krmarja na ladji »Bergenfjord«, meteorolog Malmgren postane profesor na univerzi v Upsali, urednik Ramm se vrača v redakcijo lista »Tidens Tegu«. Amundsen odide v svoje novo poletno bivališče v Kullebundu, poročnik Omundal se vrača v vojaško službo.

Knjiga o letošnji polarni ekspediciji izide v avgustu. Vsi udeleženci ekspedicije so prispevali za to knjigo članke, v katerih opisujejo muke, ki so jih pretrpeli v strašnem mrazu in brez spanja nad ledenimi pustinjami. Ko se je bližal zrakoplov »Norge« Aliaski, so začeli vsi Amundsenovi spremljevalci halucinirati. Zdelo se jim je, da vidijo globoko dole pod seboj vlake in ladje. Samo Riser Larsen je ohranil mirno kri. O Byrdu so govorili vsi zelo spoštljivo, in Amundsen, ki je priznal, da ga je spretni Američan prehitel, je izjavil novinarjem, da je Byrd prebrisan deček...

Iz življenja carja Borisa

Bivši bolgarski polkovnik Stojanov, ki je odšel po prevratu v pregnanstvo s kraljem Ferdinandom, se je sestal v Milanu s kraljem Borisom. Sprejel je novinarje in jim med drugim izjavil, da potuje bolgarski kralj iz Italije in Švice še na Dunaj, da se spravi s svojim očetom, bivšim bolgarskim kraljem Ferdinandom. Ta sestanek se bo vršil na izredno očetovo željo. Ni izključeno, da si poišče kralj Boris na potovanju po inozemstvu tudi življenjsko družico.

O življenju kralja Borisa je poročal polkovnik Stojanov par zanimivih epizod. Ko se je njegov oče v drugi poročil, se je mladi princ oddaljil v samoto. Ko mu je umrla mati, ga je poklicala na smrtni postelji k sebi in mu dejala: »Ti boš nekoč kralj, prišeeji mi, da nikoli ne podpisješ smrtno obsodbe in da ne boš nikoli na smrt obsojal!« Mladi princ je prisegel, pozneje pa postal kralj. Kljub strahovitim zločinom je dosledno odklanjal smrtno obsodbe. Radi

tega so se pričeli množiti atentati proti njegovi osebi. Prejšnje leto se je dogodil strašen zločin v katedrali Sv. Nedelje. Vojno sodišče je atentatorje obsodilo na smrt. Kralj je postal blede, tresel se je na celem telesu. Ministrski predsednik je opozarjal kralja, da mora podpisati smrtno obsodbe, ako noče vsega izgubiti. Kralj je vzel peresnik, dvignil tresoč roko in podpisal ukaz brez besedice. S težkimi koraki je zapustil sobano ter stopil k svojim sestram, ki so molile v sosedni sobi. Kralj je objel svoje sestre in se bridko razjokal.

Mobilizacija socijalistične internacionale

Socijalistična internacionala, ki je napovedala na svojem predvojnem kongresu v Švici iz ust nemških delegatov vojno vojno, hoče zdaj sama militarizirati svoje člane in ustanoviti posebne bojne organizacije socijalističnega delavstva. Vse te priprave se vrše pod firmo proletarske obrambe proti fašizmu. Povodom letošnjega kongresa socijalističnega »Schutzbunda« na Dunaju se je vršil tudi sestanek protifašistovskih obrambnih zvez. Tega sestanka so se udeležili poleg zastopnikov drugih držav tudi češki in nemški socijaldemokrati iz ČSR.

Na kongresu je bilo sklenjeno, da se ustanovi v svrhu obrambe proti fašizmu posebna komisija s sedežem na Dunaju. Ta stalna komisija bo nekaj generalni štab, ki bo vodil organizacijo delavskih bojnih odredov v raznih državah. Za predsednika komisije je bil izvoljen bivši avstrijski socijalistični vojni minister Julius Deutsch.

Vpliv socijalne demokracije je zadnja leta v vseh državah zelo padel. Ta poraz hočejo socijalisti nadomestiti z oroženimi organizacijami, ki bi podpirale socijalistično vladno manjšino. V referatih na dunajskem kongresu se je govorilo o agresivnih in napadalnih organizacijah, kakor o obrambi proti fašizmu. Organ nemških socijaldemokra-

tov v ČSR odkrito priznava, da je zgodovinska naloga nemških in čeških socijalistov ustanoviti rdečo obrambo in militarizirati proletarijat.

Poplave v Bolgariji

Vremenske katastrofe so zadele tudi Bolgarijo. V petek popoldne se je utrgal nad Sofijo oblak in vnila se je strahovita ploha, ki je trajala celo uro. Med nalivom je padala tudi debela toča. Mnoge ulice so bile poplavljene, ker voda ni mogla odtekat. Voda je segala ponekod do kolena. Najhuje je bil prizadet mestni okraj Konjovica, ki leži precej nizko. Tu se je vodovodni kanal porušil in voda je zalila ves okraj. Voda je vdrla v hiše, odnesla pohištvo in zalila vse prostore. Človeških žrtev k sreči ni bilo, pač pa je utonilo mnogo živivali. Proti večeru se začela voda padati. V soboto je bil promet po ulicah zopet obnovljen.

Katastrofalna povodenj je zadelo bolgarsko vas Nadeždo. Potok Suhodol, ki teče mimo te vasi, se je spremenil po tem nalivu v reko, ki je zalila vso vas. Tri hiše so se podrle, 50 hiš je voda težko poškodovala. Pohištvo je bilo popolnoma uničeno. Tudi v Kjustendilu in okolici je napravila poplava mnogo škode. Narasle vode so porušile železniški nasip na progi Sofija — Kjustendil, tako da je promet do nedelje ustavljen. Najbolj je bila poškodovana proga Sofija — Varna pri vasi Nadežda.

× Spomin na nemško inflacijo. V Bosonu je nedavno gorela neka privatna hiša. Ker so se raznesle vesti, da se nahaja v poslopju depa nemških mark v večmilijonski vrednosti, so gasilci s plinovimi maskami in riskiranjem lastnega življenja vdrli v gorečo poslopje, da rešijo zaklad. To se jim je res posrečilo, a ko so »zaklad« pregledali, so sicer našli za 5 milijonov nemških mark, a starih papirnatih, ki so danes vredne komaj par penigov.

× Wilsonov spomenik v Pragi je sklenil postaviti praški občinski svet. Spomenik bo stal v parku pred Wilsonovim kolodvorom.

Dvokolesa

znamk »Tribuna«, »Diamant«, »Favor«, »Styria«, »Fraser«, »Blanchie«, »Re-cord«, »Champion«, »Preston«, »Legnano« v različnih vrstah. Pneumatika najljubše vrste »Dunlop«, »Michelin«, »Pirelli« itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. — Ceniki franko: prodaja na obroke. — E. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Javna zahvala.

Dne 9. julija 1926 mi je požar uničil 2½ vagonsko zalogo oglja, katero sem zavaroval pri jugoslov. zavarovalni banki Staviji v Ljubljani. Ker nisem plačal vroletne zavarovalnine, nisem imel prav nobene pravice do odškodnine.

Kljub temu mi je jugoslov. zavarov. banka Stavija prostovoljno dala Din 6150 izredne nagrade, za katero se ji srčno zahvaljujem in jo vsakomur priporočam.

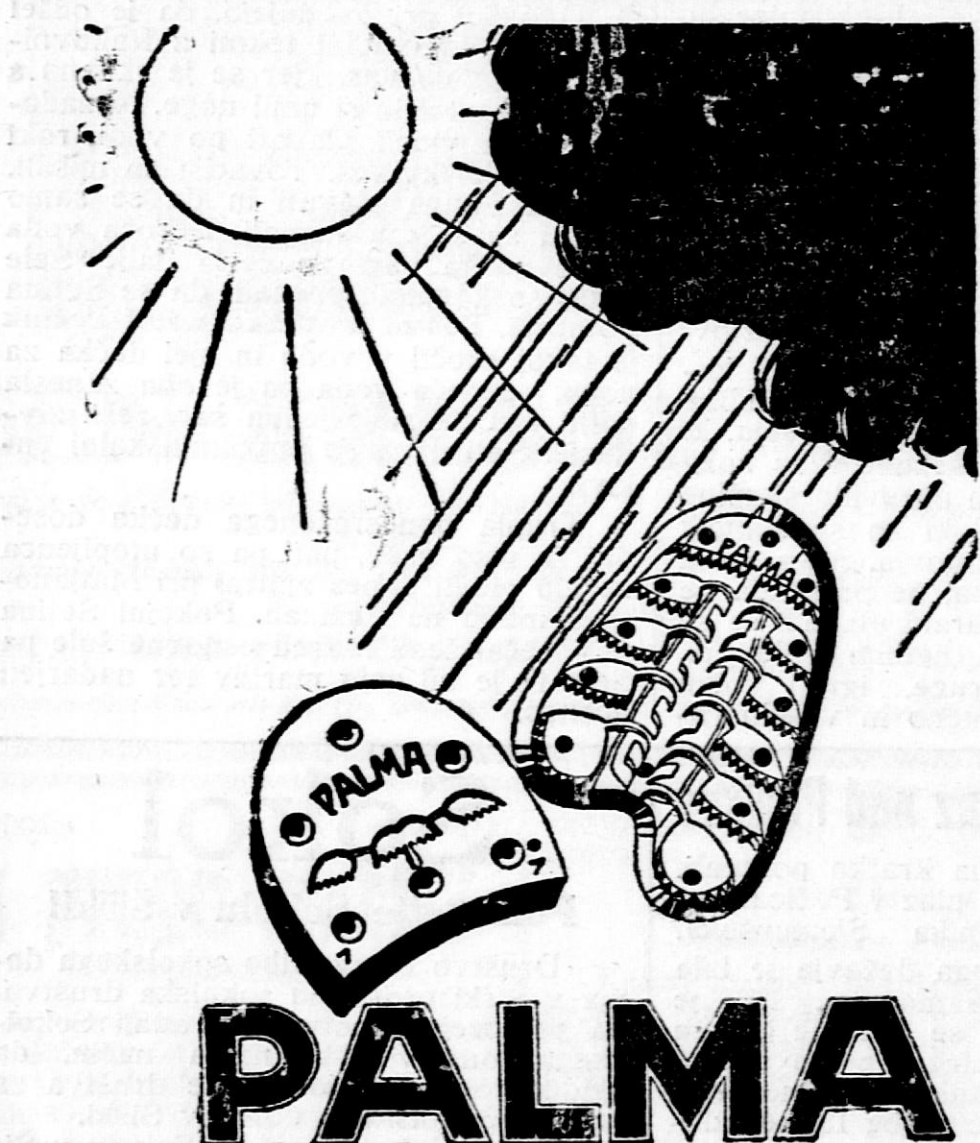
NA RAKOVNIKU, 15. julija 1926.

2126

Alojs Gregorčič

UNDERWOOD pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2,000.000 strojev v prometu in rabi

Zastopstvo: Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova ulica 6

PALMA

KAVČUKASTE PETE IN PODPLATE nosite ob vsakem vremenu. »PALMA« ni razkošje ker daje elastično udobno hojo, ter je vsakemu praktičnemu in varčnemu človeku neobhodno potrebna tembolj, ker je mnogo bolj trajna in cenejša kakor usnje. Lina poizkušajte vas brž prepriča. Odlejte ne boste hoteli več nositi čevljev brez »PALME«.

Pravi pergament papir

za ukuhavanje voča dobivate najjeftinije kod tt.

LAVOSLAV STEINER, ZAGREB
JELAČIČEV TRG 25

Podvorbna solidna, brza i jeftine cijene.

Tražite ponude.

Inserirajte v 'Slov. Narodu'

Na dobro domačo hrano se sprejme več gospodov in gospodičen. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2114

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Čankarjevo nabrežje št. 5

Širojepisje

učna ura Din 3.75 —
Christofor učni zavod,
Ljubljana, Domobranska
cesta 7/I. — Začetek dne
2. avgusta. — Vpisova-
nje 2. avgusta od 6. do
9. ure zvečer. 2065

Agenti

spodobnog i pouzdanog,
matinska tvrdka. — Iz-
trazi za prodaju vina na
veliko dalmatinska
tvrdka. Ponude sa pre-
porukama pod šifrom
»Vino P-275« na Inter-
reklam d. d., Zagreb,
Strossmayerova 6. 2127

Pozor čevljarji!

Gornje dele vseh vrst
čevljev dobite — dobro
in solidno izvršene —
po najnižjih cenah pri:
I. Marchetti, trgovina z
usnjem, Ljubljana, Sv.
Petra cesta 30. 128/T

Naprodaj

vsled smrti jedilnica,
spalnica, jedilni servis,
stekleni servis, razne
ure in več drugih pred-
metov. — Pogledajo in
kupijo se lahko v gradu
prej. 1725

Ministarstvo Šuma i Rudnika Kraljevine S. H. S.
Generalna Direkcija Šuma, broj 44.825 ad.

OGLAS

o zakupu postrojenja za dobavu i preradu drveta Šumsko-Industrijskog
Poduzeća Dobrljin (Šipad) i o prodaji drveta.

Ministar Šuma i Rudnika kao zakupnik državnog erara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, koji je vlasnik svih akcija Šumarsko-Industrijskog Poduzeća Dobrljin Drvar A. D. (Šipada), određuje na osnovu ovlaštenja Ministarstva Saveta od 15. decembra 1925. kod Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu na dan 15. septembra 1926. god. javnu ofertalnu licitaciju

1) za zakup svih postrojenja Šumsko-Industrijskog Poduzeća Dobrljin Drvar A. D., koja služe za sumski posao i preradu drveta te omogućuju sumski rad a što je sve napomenuto u iskazu koji je sastavni dio uslova za ugovor.
2) za prodaju četinjaštog drveta u državnim sumskim kompleksima: Grmeč, Risovac, Klekovača, Ovcara, Pliva, Jani, Malovan, Kuča, Starešina, Sator i Jedovnik sa drvnim masom od 9,000.000 kubika četinjaštih a osim toga i plemenitih listača, koje se nadaju u pojedinim sečistima.

Kod licitaciju mogu učestvovati samo oni, koji su po zakonu ovlašteni da uglavljaju ugovore i nisu u vreme licitacije dužnici državnog erara Kraljevine S. H. S. nadalje koji nisu zbog kršenja ugovora ili iz kojeg drugog razloga izključeni od erarskih poduzeća i nisu u sporu sa državnim erarom.

Vadij za učestvovanje kod licitacije znaša 3,000.000 (tri miliona dinara) u gotovom novcu.
Primaju se samo pismene ponude, koje glase na zakupacnu objekata i na kupnju drveta iz svih sumskih područja navedenih pod tačkom 2., koje moraju prispjeti Ministarstvu Šuma i Rudnika u Beogradu do 15. septembra 1916. god. do 10 sati pre podne.

Necu se uvažiti ponude, koje donose stignu, zatim telegrafske ponude, naknadne ponude i očitovanja.

Zakupni i eksploatacioni ugovor traje 30 godina.

Ponuditi treba:
a) 1. Godišnju zakupninu u zlatnim dinarima.
b) 2. Sumsku taksu u šun na panju u zlatnim dinarima:
a) po jednom kubiku četinjaštog tehničkog drveta,
b) bukavog tehničkog drveta,
c) plemenitog tehničkog drveta (jasen, javor, brest),
d) javorovog i jesenog šarenog drveta,
e) prostomom metru listnatih ogrevnih drva.

Avansi na kupovinu i na prinose za pošun javanje kao što i sve svote koje rezultiraju iz obračuna nadalje obrobi na zakupninu plaćaju se u dinarima na bazi tečaja, kojega će dinar imati na dan dospjelosti plaćanja prema tečaju na Beogradskoj Berzi odnosno pod uvjetima, koji su napose navedeni u uslovima ugovora.

Ponuda ima da sadrži:
a) ime i prezime zatim zanimanje i boravišne nudioce te njegov svojeručni potpis i očitovanje, da je samostalan ili kada nudi koja firma, njezino ime i njezin potpun potpis prema upisu u ugovoračkom registru i mjesto, gde joj je sediste.

b) očitovanje, da je nudioc posvema upućen, odnosno da poznaje vse uslove i da im se bezuslovno podvrgava. Svaka ponuda mora biti taksirana sa 100 (sto) dinara. Ofertalna licitacija izvršiće se na osnovi čl. 90, 91, 92 i 93 zakona o Državnom Računovodstvu.

Vadij će se nudiocu, koji je postao dostalcem uračunati u kauciju koju treba da dadne prema uslovima zakupnog i eksploatacionog ugovora odnosno će mu se vratiti čim dokaže, da je kauciju položio u vrednostnim hartijama, koji se primaju pri sklapanju ugovora s državom, a ostalima će se vadij vratiti na njihov trošak i pogublji čim budu rešene ponude što su stigle. Ministarstvo Šuma i Rudnika ne prima nikakvu obavezu o ukmačivanju vadija koje će nudioc položiti kod Narodne Banke.

Ponude valja dobro zapečatiti, a da se preči otvaranje pre vremena valja na njih spolja staviti razpis:

„Oferta za zakup šipada i za kupnju drveta“ sa adresom Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu.

Obaveštenja se na zahtev daju lolkio je to dopušteno kod Odeljenja za Bosnu i Hercegovinu Generalne Direkcije Šuma u Beogradu. Tamo se mogu počam od 15. jula ove godine kupiti podpuni uslovi licitacije i uslovi ugovora skupa sa spisikom o zakupnim predmetima po ceni od 500 (petstotina) dinara po komadu.

Reflektantima je oozvoljeno, da pre licitacije razgledaju predmete zakupa i Šumska područja uz legitima-

cije, koje izdaje Ministarstvo Šuma i Rudnika.

Ministar Šuma i Rudnika o držuju si izrekom pravo, da po svom rasudjenju bez obzira na to, kolika je koja ponuda za kupnju i za zakup, slobodno bira između prispelih ponuda ili da sve ponude odbaci a da ne spominje razloge.

Ministar Šuma i Rudnika dr. Nik. Nikić s. r.